

NOVICE

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

Studijska knjižnica
Mirana Jarca
Novo mesto

Uredja uredniški odbor
Odgovorni urednik Jože Košir
List izhaja vsako soboto

Cena 10 din

V KOČEVJU, DNE 23. FEBR. 1957

PRED ZDRUŽITVJO GOSPODARSKE IN GOZDARSKE POSLOVNE ZVEZE

Kmetijstvo in gozdarstvo

tvorita v našem okraju neločljivo celoto

Pred več meseci ustanovljena Gospodarska poslovna zveza v Kočevju je dosegla že lepe uspehe. Zveza se je v glavnem ukvarjala s trgovino lesnih predmetov in z odkupom živine. Pred kratkim, kot smo že poročali, pa je bila ustanovljena tudi Gozdarska proizvodna zveza. Posebnosti našega okraja pa nam kažejo, da ni mogoče ločiti gozdarske dejavnosti od kmetijske. Rešitev je v tem, da se Zvezi združita v eno enoto, z notranjo delitvijo dela.

Gospodarska poslovna zveza je dosegla do sedaj lepe uspehe. Vendar ni zajela vseh tistih odkupnih možnosti, ki na vasi in pri kmetijskih zadrugah obstoje. To predvsem občitajo oddaljene KZ, ki so že večkrat izrazile željo, naj pridejo odkupovalci, zlasti za klavno živino, sami do njih.

Zveza je poslovanje zasnovala na zdravih temeljih. V začetku mnogi zadrugniki niso verjeli v uspeh in solidnost poslovanja. Imeli so pač slabe izkušnje, ker so doživeli prej nekaj razočaranj. Navzlic nekaterim, resnično utemeljenim pripombam si je Gospodarska zveza v kratkem času s svojim delom in korektnim poslovanjem ustvarila zaupanje ter razvila poslovne odnose s skoro vsemi zadrugami v okraju.

Tudi KZ so zadovoljne z Zvezo. Le-te so po nekaj mesecih poslovanja na odprt račun dobile prve komisijske razlike v ceni iz komercialnega dobilka Zveze in podobno. Poslovanje se razvija brez motenj.

Pred dvema mesecema pa je bila ustanovljena tudi Poslovna zveza za gozdno in lesno gospodarstvo, ki naj bi s pomočjo KZ in preko njih izvajala vse gozdno-gospodarske naloge, vsehvi gradbeni dela v gozdarstvu. Gozdarska zveza

ima pri nas zaradi zelo razvite gozdarske naloge, vsehvi gradbeni dela v gozdarstvu, lepe in realne možnosti za razvoj. Ker pa Gozdarska zveza prevzame od Gospodarske ves promet z gozdnimi sortimenti, se predmet poslovanja Gospodarske zveze bistveno spremeni, saj je bila doslej prav trgovina z lesom njena glavna dejavnost.

Morda si bo kdo zastavil vprašanje, čemu prenos trgovine z lesom od Gospodarske k Gozdarski zvezi, saj ima le-ta zelo obsežne gozdno-gospodarske dejavnosti. To je vse res. Resnično pa je tudi dejstvo, da je les produkt gozda,

katerega znajo gozdarski in lesni strokovnjaki najbolj pravilno oceniti. Zato obstoji tudi večje upanje za pravilno ravnanje, izkoriščanje, prebiranje in usmerjanje teh produktov v predelovalne in potrošne centre. Promet z lesom naj se razvije in vodi tam, kjer je večje jamstvo pravilnega strokovnega ravnanja in vpliva, kajti tudi v komercialni je ta vpliv lahko zelo pomemben.

Poleg gozdarstva, ki v našem okraju prevladuje, ima pred seboj lepo bodočnost tudi živinoreja. Zanimanje za gozdarstvo in kmetijstvo. Vendar njih pobude niso našle širše osnove vse dotlej, dokler ni o tem razpravljalo na seji Okrajni ljudski odbor. (Nadaljevanje na 2. strani)

Vodilni ljudje pri OZZ so že v začetku delali na tem, da bi prišlo do formiranja Poslovne zveze za gozdarstvo in kmetijstvo. Vendar njih pobude niso našle širše osnove vse dotlej, dokler ni o tem razpravljalo na seji Okrajni ljudski odbor. (Nadaljevanje na 2. strani)

Še vedno premalo trgovin

Po podatkih Trgovinske zbornice je bilo leta 1939, v merilu sedanjega okraja, skupno 250 trgovinskih poslovalnic. Na eno trgovino je tedaj padlo 135 prebivalcev. Koliko imamo pa sedaj trgovinskih poslovalnic? Po podatkih je bilo v letu 1956 skupno vseh trgovinskih obratov 120, vsehvi pekarne in mesarije, kar pomeni, da odpade na eno prodajalno, oziroma obrat 316 prebivalcev. Trgovine so imele lani kar lep promet, saj je prišlo na enega prebivalca kar 50.000 din prometa. Ko smo že omenili, koliko imamo trgovin, naj povemo še to, da je od tega 63 trgovin, oz. obratov, splošno družbenega sektorja, 57 pa z družbenega sektorja.

Kako bo z razširitvijo trgovske mreže? V zvezi s tem moramo poudariti, da morajo biti za to dani najprej ekonomski pogoji. Brez nujno potrebnih skladišč, katerih nam primanjkuje ter primernih trgovskih prostorov, kjer naj bi bili trgovski lokali, ne moremo misliti na razširitev trgovske mreže. Največji problem so trgovine, ki se pečajo s prodajo sadja in zelenjave.

Pri nas še vse premalo govorimo o pomenu potrošni. svetov, ki naj bi delovali pri vseh trgovinah. Pri izboljšanju družbene kontrole nad trgovinami naj bi imeli prvo besedo potrošniški svet.

Pa pogledajmo, kako je bilo s prometom v trgovinah! V letu 1956 je znašal skupni promet na drobno 1.809.556.000 din, promet v trgovinah na debelo pa 855 milij. 887.000 din. Trgovinski promet na drobno, kakor tudi na debelo, se je neprav letu 1955 povečal, predvsem finančno in sicer v trgovinah na drobno za 52.213.000, v trgovinah na debelo pa za 23.366.000 din, dočim se količinsko napram letu 1955 ni bistveno povečal. Ta razlika gre predvsem na račun dviga cen, zlasti nekaterih prehranbenih artiklov.

Konferenca LMS v Loškem potoku

10. febr. je bila v Loškem potoku konferenca Občinskega komiteja mladine občine Draga-Loški potok. Konferenci je prisostvoval tudi član Okrajnega komiteja LMS tov. Praznik. Le-ta je navzoče seznanil o sklepih okrajnega plenuma LMS.

Mladina mora v tem letu skrbeti, da bodo dokončani športni objekti, ki so v gradnji. Nadalje naj bi se mladinci čim bolj udeleževali v sekcijah mladih združenj, obiskovali tečaje in predavanja, zlasti kmetijska. Mladina naj pomaga pri dograditvi doma, mladinskih sob itd. Skrb naj bi

Težave z begunci

Po znanih krvavih neredih v Madžarski je več deset tisočev Madžarov zapustilo domovino. Največ jih je pribežalo v Avstrijo in od tu v zahodne države, več kot 17.000 pa jih je prišlo tudi v našo državo. Vzrok za tako množično zapuščanje domovnih ognjišč je tudi v tem, da so računali na takojšnjo preselitev v Ameriko.

Naša država ima s temi begunci veliko stroškov, tako stane dnevno oskrbovanje 16 milij. dinarjev. Velike težave so tudi z nastanitvijo, saj jih je sredi najhujše zime, meseca januarja pribežalo 15.000. Izprazniti so morali mnoge šole in javne ustanove, da so jim nudili primerno zatočišče.

Vedno več je Madžarov, ki so spoznali, da Amerike ne bodo videli in se zato v vse večjem številu vračajo na svoje domove.

Kaj bi gradili v Laščah?

18. februarja je bil v Velikih Laščah zbor volivcev, na katerem so razpravljali o maršičem. Največ kritike je bilo na račun komunizma in dejavnosti, in sicer o vodovodu, ki dela le trikrat dnevno, kanalizaciji, katere sploh ni ali pa je zelo slaba ter o javnih straniščih in poteh. Rečeno je bilo, da so dosedaj vse preveč sklepali, delo zavlačevali in malo naredili. V načrtu je tudi tlakovanje ceste ter obnova električnega omrežja. To delo naj bi v večji meri kot doslej spremljal krajevni odbor in pri tem tudi sodeloval.

Dosti besed je padlo na račun predvidene gradnje stanovanjskega bloka in v zvezi s tem premetstev sejmšči. Živnorejci so prikriti pomen tega prostora za sejmšče, drugi so trdili, da zavzema sejmšče najlepši prostor v Laščah in bi bilo bolj pametno, da se tu zgradi stanovanjski blok; tretji, ki so zastopali šole in gimnazijo, pa so bili za to, da se na

Moša Pijade, predsednik Ljudske skupščine FLRJ

VOLITVE PRIHODNJE LETO
Decembra bodo minula 4 leta, odkar je bila izvoljena Zvezna

ljudska skupščina. Kakor je povedal predsednik Zvezne skupščine tovariš Moša Pijada, bodo volitve za poslance nove skupščine marca prihodnjega leta.

ZVEZNIH DELOVNIH AKCIJ NE BO

Zveznih mladinskih delovnih akcij letos ne bo. Tako so sklenili na zadnjem plenarnem sestanku Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije. Mladinske delovne brigade bodo delale v svojih republikah, predvsem pri melioracijah, gradnji domov kulture, dograditvi športnih objektov in ostalih lokalnih akcijah.

PO SVETU

ZASEDANJE POLJSKEGA SEJMA

20. februarja se je začelo v Varšavi zasedanje novoizvoljenega poljskega Sejma, ki je bil izvoljen 20. januarja letos. Na prvi seji Sejma bo dotedanji državni svet ostopil in bodo izvolili novega. Izvolili bodo tudi komisije Sejma, ki bodo takoj začele obravnavati posamezne postavke gospodarskega plana in proračuna za leto 1957. Za zasedanje novega Sejma je značilno, da sodeluje več strank. Tako Združena delavska partija Poljske, Združena ljudska stranka, Demokratska stranka ter neodvisni in katoliški poslanci.

Prvo zasedanje novega Sejma bo končno verjetno konec marca, ko bodo sprejeli zakon o gospodarskem načrtu in zakon o proračunu za leto 1957.

SUEZ

Sueško vprašanje še vedno ni rešeno in verjetno ne bo še tako kmalu. V zadnjem času so Anglija in Francija potegnile iz predlovl koncepta o tako imenovanih »koristnikih združenja Suez«. Angležem in Francozom se gre namreč za to, da bi na vsak način prišli spet do nadzorstva nad Sueškim kanalom. Po nepotrjenih vesteh so se države koristnice Sueškega prekopa sporazumele glede plačevanja taks za plovbo

skozi Suez. Takse bi plačevale naravnost na poseben račun mednarodni banki za obnovo in razvoj.

Kakor vemo, so bile diplomatske vezi med Francijo in Tunizijo za časa sueške vojne pretrgane. Pred kratkim so francoski in tuniški diplomati v Parizu razpravljali o ureditvi spornih zadev med obema državama. Gre za navzočnost 100.000 franc. vojakov na tunizijskem ozemlju in za neurejene razmere v Alžiru. Predsednik tunizijske vlade Burgiba je v svojem govoru v tunizijskem radiu dejal, da njegova vlada ne more sprejeti francoskega stališča, da je navzočnost tako velikega števila francoskih čet nujno potrebno za preprečitev vdora alžirskih upornikov čez mejo.

Kakor se je zvedelo nadaljujejo v Madžarski s sodnimi procesi proti »kontrarevolucionarjem«. Pred sodišče so postavili tudi izobražence. Obtožujejo jih poskusov umora, hujkanja na vstojih in skrivanja orožja. Procesji trajajo po mesec dni.

Vlada v Madžarski je izdala odlok o ustanovitvi delavskih straž. Te straže bodo sestavljene iz najbolj zavednih delavcev, starih nad 18 let, imele bodo namen braniti državo pred »sovražniki« socializma.

Med Anglijo in Irsko obstoji še dolgoletno sovražstvo. Te dni so tako imenovani irski nacionalisti vrgli v zrak železniški most. Angleška policija je postrla ukrepe, saj pričakujejo povečano diverzantsko delovanje.

Prezidijski Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze je razrešil Seplova dolžnosti ministra za zunanje zadeve in na njegovo mesto imenoval dosedanjega namestnika Andreja Gromika. Seplova pa so znova izvolili za sekretarja CK KP SZ.

6. marca se bodo v Londonu pričeli razgovori o združitvi Nemčije. Na razgovorih bodo sodelovali: Anglija, ZDA, Francija in Zahodna Nemčija. Namen sestanka je, kot se sliši z Zahoda, da prehtajo možnosti za združitve Nemčije v okviru ženevske konference iz leta 1955. Jaso je lahko vsakemu, da konferenca brez Sovjetske zveze in Vzhodne Nemčije ne bo rodila nikakih ssov.

Po dolgotrajni borbi koroških Slovencev je te dni avstrijsko Vrhovno sodišče le odločilo, da avstrijski državljani slovenske ali hrvaške narodnosti lahko pred sodiščem uporabljajo narodni jezik.

V Parizu so se te dni sestali delegati tako imenovane Male Evrope. To so delegacije iz Francije, Italije, Zahodne Nemčije, Belgije, Holandije in Luksemburga. Te države nameravajo ustanoviti skupen svobodni trg in evropsko atomsko skupnost.

Naš komentar

Občinski proračuni

Za letošnje občinske proračune je značilno, da bodo leti značilno večji kot leta 1956, ko so znašali 182.458.000 din, letos pa 243.935.000 din. Proračun Okrajnega ljudskega odbora je znašal lani 160.881.000 din, letos pa 160.275.000 din, iz česar vidimo, da se bo okrajni proračun sorazmerno zmanjšal v korist občinskih proračunov, ki bodo, kot že omenjeno, imeli višje proračune. Tu je treba poudariti, da si lahko občinski ljudski odbori še povečajo proračunska sredstva do 15.000.000 din z neobveznimi dohodki, ki izvirajo iz občinskih pristojbin.

Še posebej pa je treba poudariti važnost raznih skladov pri občinskih ljudskih odborih. Le-ti so znašali lani 147.823.000 din, letos pa 157.842.000 din, kar je še večjega pomena, če pomislimo, da pred tremi leti ti skladi pri občinskih ljudskih odborih sploh niso obstojali. Okrajni skladi se letos sorazmerno znižajo v korist občinskih skladov. Vse to je najlepši dokaz prenašanja operativne dejavnosti iz okraja na občine, da so jim s tem dane širše možnosti gospodarskega udeleževanja na vseh pripravih dela v mejah občine in v korist občanov.

Važno pa je sedaj to, da bodo občinski ljudski odbori pravilno koristili te sklade. Kakor omenjeno, bodo imeli sedaj na občinah dosti bolj proste roke in večja sredstva iz teh skladov za vodenje gospodarske politike na svojem teritoriju. Sredstva iz skladov naj bi vlagali prvenstveno tam, kjer se bodo dobro amortizirala in dajala možnosti za nenehen dvig sredstev skladov v prihodnjih letih. Tam, kjer bodo s skladi pametno gospodarili in jih pravilno koristili, se bo to brez dvoma uresničilo.

Zato ne bo odveč nasvet ljudskim odborom, naj pazijo na to, kam, kako in kje naj se vlagajo sredstva skladov, da bodo dosegla svoj namen. Ljudski odbori lahko črpajo dragocene podatke in predloge na zborih volivcev.

-žem

Naš razgovor

Tokrat smo obiskali tov. Tone Ožbota iz Poslovne zveze Kočevje ter ga povprašali o delu in načrtih Zveze. Tov. Ožbolt nam je takole dejal:

Naše dosedanje delo je bilo posvečeno predvsem študiju in pripravam za ustanovitev Zveze in pričetek njenega poslovanja. Ta prva faza dela je že za nami in že pričenjamo s konkretnim poslovanjem. Do tega je prišlo nekoliko prej zaradi združitve Gospodarske in Gozdarske zveze v Poslovno zvezo za gozdarstvo in kmetijstvo. Sedaj deluje le komercialno. Vendar to ni glavna naloga Zveze, temveč pospeševanje gozdnega in kmetijskega gospodarstva, s čimer bomo predvidoma začeli prihodnji mesec.

Poslovna zveza za gozdarstvo in kmetijstvo ima pri nas lepe možnosti razvoja. Poleg tega ima skoraj neizčrpno in realno materialno osnovo, zlasti v gozdarstvu. V njenem območju je okrog 32.000 ha nedržavnih gozdov, ali 1 tretjina več, kot jih ima sedaj KGP Kočevje. Pred nami so velike naloge. Doseči moramo tudi to, da ne bodo v združništvu ljudje slabše plačani, ker je tu delo težje in bolj komplicirano, kakor v podjetjih.

Namen Zveze je med drugim tudi v tem, da pomaga kmetijskim zadrugam pri izvajanju go-

spodarskih nalog in ustvarjati večja sredstva, ki naj bi jih vlagali v zadržne gospodarske investicije. S tem se bo krepi materialna osnova kolektiva zadrugnikov in izboljševalo gospodarsko in kulturno stanje vasi. V tej smeri pa bodo lahko veliko pripomogle Poslovne zveze, ki so nekaj novega v našem združnem sistemu, seveda, če imajo pošten in sposoben kader.

Tone Ožbolt

18. februarja je preteklo leto dni, odkar je izšla prva številka našega tednika Novice. Leto dni je za nami. Kratka doba je to, vendar je bila za Novice uspešna. Pomagane so bile začetne težave. Novice so že odrasle plenikam in se uveljavile. Če pogledamo nazaj, ni bila lahka pot. Začetki je bilo treba iz niti. Ni bilo niti novinarskega kadra, a bila je tu dobra volja. Lahko rečemo, da smo uspeli. Ko to poudarjamo, ne mislimo, da smo že kos svoji nalogi. Ne! Vendar na sedanjih temeljih se že da graditi, ker imamo za to vse pogoje. Za to nam jamči čez 4000 izvodov, ki gredo vsak teden med naše bralce, to nam potrjujejo naši bralci sami, katerih krog se z vsakim dnem širi in ki pohvalijo list. Za to so nam porok tudi številni dopisniki iz vseh predelov našega okraja. Naš list prihaja tudi med bralce izven meja našega okraja. Vedno več ima naročnikov tudi pri naših izseljencih v Ameriki in drugje.

Leto dni je kratek čas, vendar za Novice zelo pomemben. Skozi naš list je utripalo pestro življenje našega delavca, kmeta, inteligenta, podjetja, zadruga, društva, obo-

Ob prvi obletnici

rov, zrcalila se je dejavnost naše ljudske oblasti, političnih organizacij, prosvetno življenje, sport itd. Poizkušali smo v našem tedniku posredovati vse tisto, kar je bilo aktualnega, vse tisto, za kar so bile Novice ustanovljene.

Če v celoti v tem nismo uspeli, je delna krivda v tem, da smo začetniki, kar nam mora vsakdo priznati. Zavedamo pa se, da so Novice glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi okraja Kočevje, in vemo, kako odgovorno nalogo imamo pred članstvom SZDL in svojo javnostjo. Kakor doslej, tako se bomo tudi v bodoče trudili, da bodo Novice še pestrejšje, zanimivejše, poučne, skratka, da bodo res ogledalo našega časa.

Ta naloga pa bo v celoti izvedljiva, če nas bodo še nadalje podpirali naši bralci, dopisniki, podjetja, ustanove in vsi tisti, ki so nas na tak ali drugačen način podpirali.

V drugo leto prehajamo z začetkom, da je za nami leto dni tedega, a plodnega dela in z obljubo, da se bomo še bolj trudili za kvalitetnejši dvig lista ter z željo, »Novice« v sleherni hišo našega okraja.

Zunanje politični komentar

Nemirni otok

Po deloma ostri, pa vendarle konstruktivni razpravi v generalni skupščini Združenih narodov o Alžiru je začela teči razprava o razmerah na otoku Cipru na podlagi zahteve, ki jo je Generalna skupščina postavila grški vladi. Skupščina se v glavnem ukvarja s stališčem Anglije, ki trdi, da se Združeni narodi nimajo pravice vtičati v ciprsko vprašanje, ker je to notranje vprašanje angleškega imperija in s stališčem Grčije, ki zahteva, da Združeni narodi priznajo ciprskemu prebivalstvu pravico do samoodločbe. Na podlagi te zahteve naj bi v kratkem prišlo na otoku Cipru do plebiscita.

Medtem ko azijsko-afriške dežele in dežele vzhodne Evrope podpirajo grško stališče v ciprskem vprašanju, stoji večina zahodno evropskih držav in držav Latinske Amerike na strani Anglije.

V času ko traja razprava v Generalni skupščini OZN, stavkajo ciprski delavci na vseh angleških vojaških oporiščih na tem otoku. Oblasti so uvedle policijsko uro in prepovedale izhod iz hiš vsem mladim Ciprcem v starosti od 12 do 27 let. Skoraj vse šole na otoku so zaprte, po mestih pa patrolirajo močne skupine vojakov, ki imajo nalogo, da preprečijo incidentne in demonstracije.

Stiri peticije ciprskega prebivalstva tvorijo Grki in le nekaj manj kakor 1 petino Turki. Otok je bil včasih turški, je pa ob propadanju turškega črstva prišel pod angleško krono in predstavlja danes eno najvažnejših angleških pomorskih, še posebno pa letalskih oporišč. Vedeti je namreč treba, da je mogoče s tega otoka brez pristanka letal doseči industrijske bazene Južne Rusije, naftonosna polja okrog Kaspijskega jezera ter ves Arabski polotok. Ker so Angličji izgubili tudi vsa vojaška oporišča ob Sueškem prekopu, od koder so prej vršili vojaški pritisk na arabske države, je otok Cipr še toliko bolj pridobil na svojem pomenu.

Prav iz tega razloga Anglija v ciprskem vprašanju v nobenem pogledu noče popustiti. Prav zaradi tega je umaknila tudi voditelja ciprskih Grkov nadškofa Makariosa ter ga odpeljala na samotne otoke v Indijskem oceanu.

Na otoku Cipru že dolga leta vodi grška uporniška organizacija borbo z Angleži. Ker uporniki uživajo veliko podporo domačega prebivalstva, napadajo angleške kolone in pripadnike angleških oboroženih sil ne samo v gorah in samotnih cestah, temveč tudi v glavnem mestu otoka in glavni ludi. Angleške žrtve na otoku naraščajo iz leta v leto in kljub železni roki generala Hardinga, bivšega šefa angleškega generalnega štaba, se položaj na otoku ni prav nič spremenil v angleško korist.

V želji, da pokažejo borbo ciprskih upornikov kot nevarno za turško manjšino na otoku, medscenirajo Angleži spopade med pripadniki obeh narodnosti na otoku in na ta način mobilizirajo turško javno mnenje proti temu, da bi Ciprcani dobili pravico, da samostojno odločijo o priključitvi Grčiji. Turki namreč zahtevajo razdelitev otoka, ko na njem preneha angleška nadoblast. To je tudi vzrok, da med Grčijo, Turčijo in Anglijo glede Cipra na pogajanjih ni prišlo do sporazuma.

Umik Anglije s tega otoka bi dokončno pokopal vse angleške upe v obnovitev angleškega vpliva in moči v arabskem svetu. Boj za samoodločbo ciprskega prebivalstva ni torej treba razumeti samo kot borbo proti kolonializmu, ampak tudi kot boj proti blokom.

Marko Osredkar

Kratek sprehod po Holandiji

(Nadaljevanje in konec)

Tudi eno od predelovalnic mleka smo si ogledali. Ta predelovalnica predela dnevno po 80.000 litrov mleka v surovo maslo in v različne mlečne pijače in jedi. Le-te so napravljene iz polnega ali posnetega mleka, ki pa ga posnemajo različno, nekaj bolj, nekaj pa manj. Videli in deloma tudi poskusili smo 6 pijač, poleg teh pa še 2 ali 3 mlečne jedi. Vse to polnijo v steklenice in pošiljajo trgovinam. Nekatere teh pijač in jedi so že v celoti pripravljene za uživanje, druge je treba samo dobro ohladiti ali pogreti, pa so pripravljene. Steklenice z mlečnimi pijačami so velike od 0,2 do 1 litra, kar zavisi predvsem od tega, kakšna je njihova uporaba. Marsi-

Za naše kmetovalce

Čas je, da se uredi klasiranje zemljišč v Kostelu

Znano je, da se davek na zemljišča odreja po katastrskem donosu zemljišča, katere posamezni kmetovalci obdelujejo. V krajih ob Kolpi imamo največ naslednje: njive, travniki (livade in logi), sadovnjaki, pašniki (stelniki) in gozdovi. Privatnih gozdov je v Kostelu malo, ker so večje površine lasti splošnega ljudskega premoženja. Naš kataster, ki je še danes temelj za obdavčenje zemljišč, je že zelo star in katastrske mape so datirane še iz leta 1820 dalje. Tekom let so se od časa do časa izpopolnjevale, toda temeljni obrisi, t. j. prvotne parcele so še vedno ostale take, kot so bile pred več kot sto leti. Lastniki in kulturne spremembe v katastru so se izvršile tekom let po prijavih lastnikov zemljišč, sodnih sklepov, ali pa uradno po reviziji katastra. Taka revizija je bila izvršena v naših katastrskih občinah leta 1952—1954.

Revizija katastra pa ni vzela v obzir današnje kvalitete bonitet (plodnosti), zemljišča, temveč je razred ostal še isti kot je bil po prej, iz razloga, ker pod revizijo katastra spada samo ugotovitev lastnika in kulturne zemljišča. Po tem so razredi parcel, ki niso spremenile svojo kulturo, na primer iz njive v travnik, bile uvrščene v oni razred, ki ga ima sosednja parcela iste kulture, položaja in boniteta. Določitev novega razreda parcelam, glede na današnje stanje, položaj, bonitet, vrste zemljišča, spada v delokrog katastrskega klasiranja zemljišč, ki ga opravljajo za to določeni agronomi. Namen katastrskega klasiranja je, ugotoviti novi katastrski donos zemljišča, glede na površino zemljišča, način obdelave — izkoriščanje produktov, ki jih kmetovalec pridelava na zemljišču itd. Tako ugotovljen katastrski donos je pa podlaga za obdavčenje kmetij.

V obkoljskih krajih je bilo zadnje klasiranje izvršeno že pred

kakimi 70 leti in od tedaj dalje se določa obdavčenje po takrat ugotovljenem stanju. Po bivšem jugoslovanskem zakonu o katastru iz leta 1928 je bilo predvideno, da se katastrsko klasiranje zemljišč mora opravljati vsakih 30 let. Razumljivo je, da so na zemljišču od tedaj nastale že velike spremembe, bodisi glede same strukture zemljišča, njenega boniteta, kakor tudi glede donosa, ki ga daje samo zemljišče. Tudi cen kmetijskih produktov so močno spremenile, spremenile pa so se tudi klimatske in prometne prilike, ki tudi vplivajo na izračunavanje katastrskega dohodka. Jasno je torej, da staro klasiranje danes več ne odgovarja, zato pa ne treba nujno računati na novo klasiranje vseh katastrskih občin bivše občine Banja Luka, Fara in Osilnica.

Okraj Kočevje ima danes že precej agronomov in celo pedologa (inž. Volk), zato menimo, da ne bi bilo v tem pogledu nobenih težav.

S tem novim klasiranjem in na podlagi že izvršene revizije pred par leti bomo dobili precej dober in realen kataster. Prepričani smo,

Delo Kmetijske zadruge Rob

V preteklem letu je kmetijska zadruza Rob zgradila zadrudni dom, ki sicer še ni dograjen, vendar upamo, da se bodo v tem letu preselili zadrudni poslovni prostori v novo stavbo. Sedaj so zadrudni, trgovski, pisarniški in prostori za odkup suhe robe v treh najetih prostorih. Delo v zadrugi poteka v splošnem dobro, zaželeno bi bilo nekoliko več vkladnosti od nekaterih uslužbencev. Zadruga ima vse pogoje za dober razvoj in bi lahko dobro uspevala, če bi imela gospodarsko in organizacijsko splošno upravnika.

KRATKE VESTI

KMETIJSKO-GOSPODARSKE SOLE V NAŠEM OKRAJU

Kmetijsko-gospodarske sole v Loškem potoku, Dobropolju in Strugah so začele z delom že v januarju. Te sole obiskuje večje število kmetijskih fantov in deklet in so dosegli pri učenju že lepe uspehe. Sole bodo imele pouk do konca meseca marca. Prihodnji teden bodo začeli s poukom tudi v Robu.

Kakor v omenjenih krajih, kjer te sole že imajo, so pogoji zanje tudi v ostalih večjih krajih našega okraja. Mnenja pa smo, da v krajih kjer nimajo teh sol, leži krivda za to tudi na tamkajšnjih občinskih ljudskih odborih in kmetijskih zadrugah, ki so pokazali premalo zainteresiranosti za uvedbo kmetijsko-gospodarskih sol.

PRED OBČINSKIM ZBOROM

V vseh kmetijskih zadrugah našega okraja se pripravljajo naletne občne zbornice. V teh dneh so imeli upravni odbori KZ seje, na katerih so se pogovorili o uspešni izvedbi občinskih zborov. V zadrugah sedaj tudi sestavljajo zaključne račune za preteklo leto. Občni zbori zadrug bodo po 15. februarju. Na te zbornice naj se pripravijo tudi množične organizacije, zlasti pa Socialistična zveza delovnih ljudi.

Združitev Poslovnih zvez

(Nadaljevanje s 1. strani)

OLO je v ta namen izvolil deset-člansko komisijo z nalogo, da prouči vprašanje organizacije Poslovnih zvez. Komisija je po obsežni razpravi sprejela sklep, da predlaga združitev Gozdarske in Gospodarske zveze, oziroma ustanovitve Poslovne zveze za gozdarstvo in kmetijstvo. Naloga nove Zveze naj bi bila gozdarska, lesno predelovalna, kmetijska in kmetijsko predelovalna dejavnost vseh vrst: gojenje, nega, varstvo in urejanje gozdov, predelava in dodelava glavnih in postranskih gozdnih in kmetijskih proizvodov ter trgovina z vsemi gozdnimi in kmetijskimi proizvodi v predelani in nepredelani stanju, gradbeništvo v lastni režiji za potrebe Zveze in zadrug ter druge dejavnosti, ki izhajajo ali služijo tej panogi, zaradi katerih se Zveza ustanavlja.

Poslovna zveza za gozdarstvo in kmetijstvo bo gospodarsko združenje KZ z nalogo, da pomaga KZ pri izvajanju gozdno-gospodarskih in kmetijskih nalog. Določene naloge pa bo Zveza v skladu s sklepi svojega zbora, ki ga tvorijo delegati, v skladu s sklepi zadrug — članice Zveze ter v skladu z veljavnimi predpisi izvajala tudi samo tako, da ostane samostojnost kmetijskih zadrug neokrnjena.

Upravna odbora Poslovnih zvez sta sprejela temu ustrezen sklep in že delata na tem, da se združi, oz. formira Poslovna zveza za gozdarstvo in kmetijstvo. O tem bo v kratkem razpravljal se zbor delegatov KZ, članice Gozdarske in Gospodarske zveze ter verjetno sprejel sklep, da se ta združitev izvede, za kar govore vse utemeljitve in zaključki pa tudi odgovorni republiški organi v tem soglašajo.

4 zajtrk, opoldne samo obložen kruh, zvečer pa spet izdatna večerja.

Za nas in menda za vsakogar, ki ni na Nizozemskem domu, je gotovo najzanimivejša, kako se Nizozemci borijo z morjem za zemljo. Voda pri njih teče dobesedno navzgor: ker je morje skoraj povsod višje kot suha zemlja (vsa Frizija je proti morju zavarovana s 4—5 m visokim nasipom) morajo vso vodo iz jarkov črpati v prekope. Temu namenu služijo tudi velike vetrnice. Le-te služijo za pogon črpalk, ki dvigajo vodo iz jarkov v manjše prekope. Vse sistem črpalk je med seboj organizacijsko povezan in deluje kot ura. Seveda pa same črpalke ne zadoščajo. Potrebna je tudi dobro urejena služba za čiščenje jarkov. Zal nismo imeli prilike, da bi si pobilje ogledali izsuševanje novih površin morja — od daleč vidiš le nasipe in množico strojev. Da je to delo res nekaj veličastnega, pa dokazujejo že nekatere

številk: v 5 letih so zgradili 44 kilometrov dolg nasip, ki je popolnoma ločil Zuidersee morje od ostalega morja. Doselej so osušili, naselili in obdelali že dva taka polderja. Druga dva od teh, tako imenovani severovzhodni polder, so pričeli obdajati z nasipom leta 1937. Poleti 1955 so imeli v tem polderju 48.000 ha obdelane zemlje, ki jim že daje velike količine žita, sadja in povrtnin. Tudi nekaj živine že redijo na tem področju. Severovzhodni polder leži v svojem zahodnem delu 5,70 m, v vzhodnem pa 4,50 m pod morsko gladino. Da so mogli osušiti to področje, so zgradili 8 črpalk, ki v eni minuti izčrpa 4395 kub. metrov vode! Na tem področju so v plitlin 18 letih zgradili 500 km tlakovanih cest.

Se nekaj besed o ureditvi nase-

lij. Nizozemska mesta in vasi so grajene tako »kot v pravljici« — kakor se je izrazil eden naših tvarišev. Hiše so res zelo okusne

nah. Pri tem je oškodovalec skupnost na prispevku za gozdni sklad za 75 odst. Kakor vemo, plačajo tisti, ki rabijo les za domačo porabo samo 25 odst. od skupnega zneska v gozdni sklad. Po poročilu predstavnika Okrajne uprave za gozdarstvo, je proslavec za dovoljenje poseka lesa za domačo porabo toliko, da bi s tem lesom na novo postavili in ne samo obnovili vse vasi, kar jih imamo v okraju. Za vsem tem se skriva spekulativna misel za prodajo lesa po znatno višjih cenah. Dejstvo, da je težka kontrola nad tem, v kakšne svrhe se uporablja les, ki je bil odobren za domačo porabo, znajo nekateri dobro izkoristiti in preprodajajo deske.

Člani sveta so dalj časa razpravljali o delovanju poednih žagvenicjank, oziroma o omejitvi ali ustavitvi nekaterih teh žag. Razpravljali so tudi o žagi, kakor upravlja SGP »Zidar« in žgi na rudniku Kočevje. Ker se niso zedinili, katere žage naj se ukinejo in katere naj še naprej delujejo, so sprejeli sklep, naj občinski ljudski odbori sami odločajo, katere žage-venicjank na njihovem teritoriju naj se ukinejo, ali katere naj delajo v dosedanjem obsegu.

Iz poteka razprave o teh žagah smo si ustvarili mnenje, da je žagvenicjank v našem okraju še vedno preveč in bi ne bila nobena škoda, če bi teh nekaj žag prenehalo z obratovanjem. To naj bi temeljito razmislile tudi občine.

F. Purkart

Nove cene na železnici

Dne 1. marca pa začela na jugoslovanskih železnicih veljati nova tarifa za potniški promet. Osnovna cena za prevoz potnikov sloni na dosedanjih cenah, tako da se do 300 km cene ne spreminjajo, nad 300 km pa postopoma rastejo. Za vožnjo z brzimi in ekspresnimi vlaki bo treba plačati dodatek k osnovni vojni ceni. Dodatek za vožnjo z brzimi vlaki bo znašal 300, za vožnjo z ekspresnim pa 600 din. Potniki, ki bodo uporabljali olajšave pri osnovni vojni ceni, bodo imeli olajšave v enakem odstotku tudi pri dodatkih, ki jih je treba plačati za ekspresne in brze vlake.

Nova tarifa prav tako določa, da je moč mesečne vozovnice za delavce, uslužbence in dijake odobriti do 100 km. Njihove cene ostanejo nespremenjene.

V zvezi s spremembo tarife na železnici bodo že letos, zlasti pa v letu 1958, začeli voziti med večjimi mesti le brzi vlaki. Že letos na številnih naših progah na dolgih relacijah ne bodo več vozili potniški vlaki, marveč bodo na podlagi krajevnih potreb spre-

menjeni.

SEMINAR V ORTNEKU

Dne 31. januarja in 1. februarja je bil v Ortneku seminar za knjigovodje kmetijskih zadrug. Tu so se seznanili z vprašanjem zaključnih računov in drugih tekočih nalog, s katerimi se vsako-dnevno srečujejo pri svojem delu v zadrugah. Udeležba na tem seminarju je bila zelo dobra.

Tudi težave pošte moramo poznati

Na račun pošte je bilo izrečeno in napisano že precej pikrih besed. Pa si danes ogledmo še drugo stran te kočljive zadeve, da pošta ni vsega kriva, če eden ali drugi ne prejema v redu pošte.

Tudi pošta je danes podjetje z vsemi dolžnostmi do skupnosti ter mora prav tako vskladiti svoje poslovanje s finančnimi zakoni kot vsako drugo proizvodno podjetje. To je treba poudariti zato, ker se ljudje dostikrat pritožujejo, češ, zakaj ne napeljejo telefona na primer k Sv. Gregorju, ali v Struge, zakaj ne odprejo redne pošte v Starem logu pri Kočevju ali Koprivniku, zakaj ne uvedejo dostave pošte v Cvišlerje ali Onek. Izgradnja novih telefonskih linij je za ptt podjetje investicija, posledica

razširitve dostave ali uvedbe nove pošte pa so zvišani režijski stroški. Zato lahko izvede ptt podjetje le v mejah svojih finančnih možnosti. Tudi v kočevskem okraju s postno in telefonsko mrežo ne moremo biti zadovoljni, kar nam dokazuje že analiza ptt prometa, čigar izvelek so priložile »Novice«. Menimo tudi, da je potrebno ljudem pojasniti, kje je vzrok objektivnim pomanjkljivostim v poštni službi, saj je iz pripomb volivcev na raznih sestankih in zborih razvidno, da ljudje vlogo pošte zelo dobro razumejo in zlasti v krajih, kjer so navajeni na redno dostavo pošte, zelo hitro reagirajo na vsako poslabšanje poštne službe. Pri tem pa ljudje pozabljajo, da rešitev vseh problemov v poštni službi ni odvisna le od podjetja za ptt promet. Opozorili bi le na 17. člen Uredbe o poštah, ki pravi, da so ljudski odbori ter gospodarske in družbene organizacije dolžni povrniti podjetju PTT pasivne razlike za vršitev službe pri poštah, ki bi bile ustanovljene na njihovo zahtevo. Če to vemo, nam bo jasno, zakaj PTT ne more odpreti redne pošte na primer v Starem logu. Tu ne moremo nastaviti svojega uslužbenca, saj bi bil po nrmah za PTT zaposlen dnevno le po pol ure, če bi vršil le notranje delo. Zaposlitev bi se seveda povečala, če bi isti uslužbenec obenem dostavljal pošto po vaseh tega okoliša. Pri tem pa je treba vedeti, da obsega ta okoliš sedem vasi s približno 280 prebivalci, od katerih so pred nekaj leti prebivalci vasi Polom, Smuka in Seč sami izjavili, naj se jim pošiljke pošiljajo preko pošte Hinje v novomeškem okraju. Za ves ta okoliš prihaja dnevno po 10 do 15 pošilk. Ali je potem uvedba redne poštne službe v Starem logu opravičljiva?

Vsaj delna rešitev tega problema bi bila, da bi se Kmetijska uprava v Starem logu, s katero ima ptt podjetje že od leta 1953 pogodbo za opravljanje poštne službe, za izmenjavno pošto bolj zanimala. Da se da stvar urediti z dobro voljo prizadeletih, je dokaz to, da se pošta s Koprivnikom, kjer je prav tako pomožna služba, redno dnevno izmenjuje. Okrajna pošta v Kočevju želi, da bi ji prebivalci našega okraja sporočili svoje pripombe o vsem ptt prometu, ker ji je do pravilnega poslovanja te službe prav toliko kot prebivalstvu.

Dušan Slana, upravnik OP

„Sodobno gospodinjstvo“ štev. 12

Zadnja lanskoletna številka »Sodobnega gospodinjstva«, ki je zaradi tehničnih ovir izšla šele pred nedavnim, kaže vedno večjo praktično usmerjenost te revije. Skoraj v vseh prispevkih so napotki, ki se jih lahko poslužijo sleherni naša družina.

Mimo uvodnika, ki kritično osvetli našo prvo mehanizirano pralnico na vasi, je v zvezku marsikaj zanimivega o novih zaščitnih lakih za pod in za vse lesene dele stanovanjskih gradenj, ki jih bo medvoška tovarna »Color« začela še letos proizvajati za široko potrošnjo. — Kdor si preureja stanovanje, mu bo zelo koristil članek o predelavi ležišč in o pregrinjalah za sodobna ležišča. Predelava, pa tudi sama pregrinjala, ki jih svetuje avtor članka, niso draga, kljub temu pa zelo praktična, trpečna in lepa.

Naslednji prispevek vas bo s sliko in besedo seznanil z lepo in vsestransko uporabno jedlino posodo iz domače keramike, kakršno izdelujejo ali pa jo bodo v kratkem izdelovali v Ljubljani. — Odveč tudi ne bo članek o kisanju mleka. Res da vsakdo ve, da je kislo mleko zdravo, marsikomu pa le ni znano, kakšno mleko smemo

kisati in kako moramo ravnati z njim, da nam ne bo škodovalo. Zadnje strani tega zvezka so kakor običajno izpolnjene z jedilniki in recepti za manj znane jedi in z navodili za ročno delo; tokrat boste brali o vezeninah in kvačkanih narodnih motivih.

Ob slovesu so nas Frizijci prosili, naj jim pustimo lepo vreme, ki smo ga prinesli s seboj in ki nas je ves čas spremljalo. Pustili smo jim ga v prepričanju, da tudi pri nas ne bo vedno suša!

Z gospodinjstve razstave

Z gospodinjstve razstave

Za množičnost ženske atletike

V zadnjem članku smo ugotovili velik in razveseljiv napredek v atletiki moških oddelkov v Kočevju, žal za ženske oddelke v letu 1956 tega ne moremo v toliki meri trditi.

Ze iz same liste rekordov je razvidno, da je prišlo v napredku do zastojanja. Izboljšanje so bili samo rekordi v treh panogah, medtem ko so bili ostali rekordi skoro v vseh panogah doseženi že v letih 1953 in 1954. Kakor pri moških oddelkih, tako tudi pri ženskih zaenkrat goji lahko atletiko samo Partizan Kočevje. Tudi naše atletinje najdemo sicer v lestvici najboljših v Sloveniji, vendar ne v takem številu in nekako bolj v sredini, glede na uspehe. V tehnik na krajšo progo so bile uspešne Gole Nada in Errath Sonja in mlada Tomšičeva. Na 600 m so bile dobre Vidmar Mini in Kopitar Tatjana. V skokih so se uvrstile med najboljše Koprivec, Gole in Križmanova, ki obeta še veliko, medtem ko so nas v metih dobro zastopale Smola in Petkova. Toda vsi ti uspehi niso zadostovali, da bi se uvrstile v idealni vrh, to je med prvih deset, razen s štafeto 4 krat 100 m s časom 58,6 sekund na 9. mesto.

Tudi dekleta so tekmovala v množičnem tekmovalju in zasedla v tretji skupini 5. mesto z 2890 točkami.

Rekordi atletinjski v letu 1956

Teki				
60 m	Vidmar Mini	8,5 sek.	1954	
100 m	Gole Nada	13,8 sek.	1956	
200 m	Smola Nada	29,1 sek.	1953	
400 m	Koprivec Anica	1:59,5 min.	1954	
800 m	Smola Nada	2:50,0 min.	1953	
šafeta 4 krat 60 m		36,4 sek.	1955	
šafeta 4 krat 100 m		58,6 sek.	1956	
	Vidmar Koprivec Kopitar Gole			
Skoki				
višina	Kajfež Špela	125 cm	1953	
dajina	Koprivec Anica	4,34 m	1956	
Meti				
kopje	Smola Nada	26,56 m	1953	
disk	Kozina Vera	29,44 m	1955	
krogla 4 kg	Errath Inge	10,22 m	1955	
krogla 3 kg	Errath Inge	11,83 m	1954	

OBVESTILA

KOČEVJE

Rodile so: Vidmar Marija, gospodinja iz Zelj 23 — dečka Antona; Bobič Elizabeta, gospodinja iz Knežje lipe 4 — deklico Albinco; Iskra Ivanka, gospodinja iz Podlesja 7 — deklico Ivanko; Varadin Marija, gospodinja iz Pir 6 — dečka.

Srečnim mamicam čestitamo! Poročili so se: Skufca Anton, gozdni delavec iz Poloma 15 (20 let) in Hočevar Pavla, delavka iz Poloma 4 (31 let); Trante Anton, kurjač iz Rudnika 23 (25 let) in Kajfež Ivana iz Kočevja, šekšova 24 (24 let).

Srečnim zakoncem čestitamo! Umrla so: Butina Katarina, vzdrževalka iz Kuželja 18 — stara 78 let; Finc Marjan, otrok iz Petrin 3 — star 2 meseca; Lakner Margareta, gospodinja iz Spodnjega loga 14 — stara 81 let; Tomec Janez, delavec iz Oslinice 2 — star 56 let.

RIBNICA

Rodile so: Lovšin Ivanka, gosp. pomočnica iz Sušja 8 — deklico Vero; Lovšin Ivana, gospodinja iz Gorice vasi 52 — deklico Bernardko; Klum Marija, gospodinja iz Hrovače 33 — dečka Andreja; Drobnik Angela, gospodinja iz Zadolja 3 — deklico Marico; Rous Terezija, kmečka delavka na »Ugarju« — dečka Stanka; Miklič Monika, delavka iz Ribnice — deklico Olgo; Benčina Angela, gospodinja iz Ribnice 234 — deklico Marijo.

Srečnim mamicam čestitamo! Poročili so se: Ambrožič Janez, trgovski poslovodja iz Gorice vasi, star 25 let in Patnost Francka, uslužbenka iz Kočevja, stara 25 let; Lovšin Janez, kmet iz Zapuž 4 (57 let) in Levstik Ivana, kmečka delavka iz Gorice vasi 65 (41 let); Dodlek Zvonko, delavec iz Hrovače 16 (26 let) in Marko Marija, delavka iz Hrovače 16 (29 let); Tomec Stanislav, krojač iz Trbovelj (42 let) in Merhar Ljudmila, kmetičarka iz Ribnice 122 (32 let).

Srečnim zakoncem čestitamo! Rodila je: Buščaj Vida iz Kompolj 5 — dečka Dušana. Srečni mamej čestitamo!

DOBREPOLJE

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za iznajemstvo 800 din. Poštna plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo. Tiska tiskarna »Urška« Kočevje

Umrla je: Blatnik Ivana, gospodinja iz Ponikev 70 — stara 76 let.

DRAGA-LOŠKI POTOK

Rodili sta: Marjanovič Ana, gospodinja iz Hriba 77 — deklico Marico; Levstik Ančka, gospodinja iz Travnika 55 — dečka Jožeta.

Srečnim mamicam čestitamo! PREDGRAD Umrla je: Fabjan Franc, čevljar iz Starega trga 28 — star 59 let.

VELIKE LASČE

Rodila je: Bušnja Marija, gospodinja iz G. Kalšč — deklico Marto. Srečni mamej čestitamo! Poročila sta se: Skopec Mihael, delavec iz Dul 2 (37 let) in Ostanek Ana, delavka iz Praproč (28 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!

OBJAVE

KINO

JADRAN, Kočevje: 22. do 24. febr. ameriški film »Ne bodo mi verjeli«; 24. febr. ob 10 mladinski barvalni film »Pod rdečim morjem«; 27. in 28. febr. ameriški film »Strelnjak prvi«; od 1. do 3. marca ameriški barvalni film »Dvoriščno okno«.

SVOBODA, Rudnik: 23. in 24. II. ameriški film »Ljudje z Arana«.

PREDGRAD: 23. in 24. febr. mehiški film »Rio Escondido«; 2. in 3. marca ameriški film »Moč orožja«.

RIBNICA: 23. in 24. febr. argentinski film »Motne vode tečejo«; 2. in 3. marca ameriški film »Nasilje«.

VELIKE LASČE: 23. in 24. febr. ameriški film »Pepelka«; 2. in 3. marca francoski film »Lepotice noči«.

SODRAŽICA: 23. in 24. febr. angleški barvalni film »Henrik V.«; 2. in 3. marca angleški film »Veseli Norman«.

DOBREPOLJE: 23. in 24. febr. finski film »Poročni vene«; 2. in 3. marca ameriški barvalni film »Slavolok zmage«.

KOČEVSKA REKA: 23. in 24. febr. ameriški film »Prva dama Amerike«; 27. febr. francoski film »Othello«; 2. in 3. marca češki barvalni film »Pot v prazgodovino«.

LOŠKI POTOK: 23. in 24. febr. slovenski film »Tri zgodbe«; 2. in 3. marca jugoslovanski film »Deček Mitja«.

POTUJOCI KINO »KOČEVJE«: 23. febr. ob 19. uri, predvaja v

AZS in njegovih organov ocenjena kot pozitivna, potem ima levi delez pri tem tudi »Partizan« in njegove organizacije. Prav naše društvo je oralo težko ledino sodelovanja in nam je taka ugotovitev samo potrdilo našega pravičnega dela in sodobnega gledanja na vzgojo mladine.

Uspehi atletov v Ljubljani

Nedeljsko atletsko prvenstvo Slovenije v dvoranah je prineslo kaj malo pričakovane uspehe tekmovalcem kočevskega Partizana. Malo pričakovane zato, ker se nismo mogli nadejati tako visokemu plasmanu kar osmored naših atletov. Posebno, ker je nastopilo na letošnjem prvenstvu 165 atletov iz vse Slovenije, torej več kakor na marsikaterem prvenstvu na prostem. Množičnost in pa dejstvo, da

1957 v prostorih menze in se ga je udeležilo 36 članov, kakor tudi zastopniki Okrajne strelske zveze in Strelske družine Kočevja. Prve smernice strelske družine nam je podal tov. Adamič in nam obenem obljubil vs pomoč s strani okrajnega odbora. Tov. Hočevar Tone in Arko Ivan, člana Strelske družine mesta Kočevja, sta nam pojasnila, kako je treba prijeti za delo in nam ponudila tudi pomoč pri prvih vajah. Odstopili so nam svojo dvorano za prve vaje z zračno puško, za pomlad pa tudi novo zgrajeno strelšče za vojaško puško.

Po izvolitvi upravnega odbora smo na predlog tov. Mateta sprejeli sklep, da se imenuje strelska družina po podjetju »Zidar«.

Kdo bo šahovski prvak Dolenjske?

V zadnjih letih je šahovska igra na Dolenjskem zelo napredovala v množičnosti in moči. Novo mesto, Kočevje in Črnomelj so se razvili v močne šahovske centre,

SMUČARJI V DOBREPOLJU

Od vseh vrst športa je v Dobrepolju gotovo najbolj popularno smučanje. Zlasti je zanj navdušena mladina, ki se dan za dnem zbira na raznih smučiščih. Za velik razmah smučanja ima največ zaslug organizator in vestni učitelj smučanja tov. Andoljšek, ki je s svojim delom dosegel, da so se dobrepoljski smučarji uveljavili tudi v okrajnem merilu.

J. Z.

Brez dvoma je eden najvrednejših doseženih rezultatov novi dolenjski rekord Saše Bižala na 60 metrov s časom 7,3, katerega je dosegel s svojim zmago v predtekovanju. Posebej je treba omeniti, da je Bižal izločil iz nadaljnega tekmovalstva znane slovenske vrhunske sprinterje Pokornja in Sobo. Prav to je njegov izreden uspeh na tem tekmovalju. Prvič smo se letos pojavili tudi med vrhom slovenskih srednjeprograsov, za kar sta poskrbela Bregar in Vesel. Posebno dober uspeh je dosegel tudi izredno solidni skakalec v višino Končija, ki je zasedel 3. mesto, toda z istim rezultatom kot prvak. Presenetljivo pa se je odrezal Drčar, ki je nepričakovano zasedel 2. mesto v metu krogle.

Ker je dnevno časopisje objavilo podrobne rezultate tega prvenstva, se tukaj omejemo samo na rezultate naših tekmovalcev.

Člani — 60 m: 4. Bižal 7,5 (v predteku 7,3), 1000 m: 4. Vesel 2:56,6, višina: 3. Končija 170, daljina: 3. Torkar 5,93, krogla: 2. Drčar 11,60.

Mladinci — 55 m ovire: 3. Pucelj 8,3, 4. Kenig 8,6, 1000 m: 4. Bregar 2:54,2. Višina: 6. Pucelj 185.

Er

organizirano pa igrajo šah tudi v manjših krajih. Vrhunsko šahovsko prireditve na Dolenjskem predstavlja prvenstvo za posameznike, ki se tokrat igra petič.

Za primat v šahu na Dolenjskem se potegujeta že vrsto let Novo mesto in Kočevje. Medtem ko se v moštvenih tekmovaljih nagiba tehnika redno v korist Novega mesta, ki ima močnejšo ekipo na zadnjih deskah, je na prvenstvih posameznikov stanje vedno negotovo. Dosedaj je bilo vedno treba iskati prvaka med novomeščani Silo, Škerljem, Sitarjem in domačinom inž. Volkom. Poprečna moč dolenjskega šaha se je toliko dvignila, da o sigurnih pikah ne more biti več govora. Letos je krog favoritov verjetno še širši. Največ izgledeov ima novomeščan Sitar, ki igra soliden pozicijski šah in daje legitimacijo najresnejšega favorita za letošnje prvenstvo. Ni gotovo, če bosta nastopila Sila in Škerlj. V slučaju njihovega nastopa jih moramo šteti za favorite, saj je prvi izvršten turnirski bореc, a Škerlj najostrejši igralec na Dolenjskem z dobro teoretično podlago. Stari znanec na dolenjskih prvenstvih je tudi provokatornik Kobler iz Črnomlja. Med kočevskimi igralci lahko štejemo za favorita inž. Volka in Karla Moharja. Kvalitete prvega so znane, toda v kakšni partiji mu vedno spodrsne in to je lahko odločilno v boju za najvišji naslov. Mohar igra domiselni šah. Če ga slaba igra v posamezni partiji ne vrže iz tira, je njegov visoki plasman zagotovljen. Po treh letih se pojavlja na dolenjskem prvenstvu tudi Lisac. Nevarni taktik skuša biti v zadnjem času solidnejši. Izgubi lahko mimogrede s slabšim igralcem, a tolče najmočnejšega. Med udeleženci naj omenimo še Kavška iz Ivančne gorice, ki ga imamo v slabem spominu. Lani je v partijah z vsemi tremi udeleženci iz Kočevja dosegel 100 odst. zmago. Letošnji turnir je prvi v zgodovini dolenjskega šaha, kjer imajo pravico udeležbe le prvo in drugokategorijni. Turnir se igra vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 16 do 20 v prostorih hotela »Pugled«. Šahisti in ljubitelji šaha, ne zamudite rednega obiska te vrhunske šahovske prireditve na Dolenjskem!

PRVI REZULTATI

V sredo 20. febr. se je začelo v hotelu Pugled v Kočevju letošnje prvenstvo Dolenjske v šahu za posameznike.

Prvo kolo: Bartolj inž. Volk remis, Lisac: Mohar 1:0, Kobler: Sila remis, Dejak: Kavšek 1:0, Malerič: Avsec 1:0, Jarc: Klemenc remis, Železnik prost.

Drugo kolo: Mohar: Sila 1:0(1), Dejak: Lisac 1:0, Jarc: Avsec 1:0, Bartolj: Malerič 1:0, Železnik: Kobler remis, Kavšek: Klemenc 1:0, inž. Volk prost.

Po drugem kolu vodi Dejak (Kočevje) z 2 točkama pred Jarcem (Rudnik) in Bartoljem (Novo mesto) z 1,5 točke.

„Svoboda“ Rudnik se pripravlja

Vse sekcije društva »Svoboda« je sedaj nekaj nad 160, vendar na Rudniku se marljivo pripravljajo za proslavo 1. maja. Dramatska sekcija pripravlja dramo »Ne navadni dogodek«, moški pevski zbor marljivo vadi in se pripravljajo na koncert narodnih in umetniških pesmi. Pripravlja se tudi godbena sekcija, pa tudi šahisti nočejo zaostajati. Tudi ti bodo sodelovali pri prvomajskem slavlju na Rudniku s šahovskim turnirjem. Na Rudniku je sedaj šah že močno razširjen; vseh šahistov je sedaj več okrog 50. Vse sekcije »Svobode« bodo 1. maja pokazale, kaj so se preko zime naučile. Takrat bo nastopil tudi nogometni klub »Rudar«, ki se je osamosvojil in deluje sedaj kot samostojno nogometno društvo.

Nogometni klub »Rudar« ima v načrtu razširitev na ostale športne dejavnosti, kakor so odbojka, namizni tenis itd. Tu so naleteli na težave, ker zaenkrat še nimajo vaditeljev za te športne panoge. Registriranih članov »Svobode«

je sedaj nekaj nad 160, vendar na tak ali drugačen način sodelujejo s »Svobodo« skoraj vsi člani deska sekcija pripravlja dramo »Ne navadni dogodek«, moški pevski zbor marljivo vadi in se pripravljajo na koncert narodnih in umetniških pesmi. Pripravlja se tudi godbena sekcija, pa tudi šahisti nočejo zaostajati. Tudi ti bodo sodelovali pri prvomajskem slavlju na Rudniku s šahovskim turnirjem. Na Rudniku je sedaj šah že močno razširjen; vseh šahistov je sedaj več okrog 50. Vse sekcije »Svobode« bodo 1. maja pokazale, kaj so se preko zime naučile. Takrat bo nastopil tudi nogometni klub »Rudar«, ki se je osamosvojil in deluje sedaj kot samostojno nogometno društvo.

Gotovo bo mnogim ustreženo, predvsem pa rudarjem z novico, da bo 1. maja otvoritev letnega kina na prostoru za domom Svobode. Nova kino aparatura je že pripravljena. Le-ta bo istočasno služila tudi za predvajanje filmov strokovne vsebine.

NASTOP V JURJEVICI

DPD »Svoboda« Jurjevica žanje lepe uspehe. Upravni odbor je poleg že ustanovljene dramske skupine odraslih članov sklenil ustanoviti tudi skupino dramske sekcije mladine in pionirjev. V nedeljo 10. febr. 1957 je mladinska sekcija uprizorila mladinsko igro »Snežuljčica«, ki je bila prva igra na odru v Jurjevici. Nabito polna dvorana ljudi je bilo zadovoljnih z dobro pripravljenostjo in našudirano igro. Posebno priznanje zasluži tov. Rupar, ki se je izkazala kot dobra in požrtvovalna kulturna delavka. Dobro režira in vodi mladino. Vse priznanje zasluži tudi mladinki, ki sta igrali glavno vlogo in sicer tov. Anica Kozina in Olga Arko iz Jurjevica. Tudi ostale mladinke in pionirji so se pri igri izkazali.

Z uprizoritvijo te prve mladinske igre se je odkrilo še precej skritih igralnih talentov. Mladina je voljna aktivno sodelovati, naša dolžnost pa je, da jo pravilno usmerimo. Tudi ostali člani Svobode so aktivni, saj grupa odraslih študira dramo »Prevara«, ki jo režira tov. Košir Alojz. Člani so sicer voljni delati na vseh popriških kulturne dela, vendar so v preteklih letih naleteli na težave. V dvorani je uničila hišna goba vso opremo, ki so jo komaj nabavili. Oder in dvorana sta napol dograjena in manjka denarnih sredstev. Kmetijska zadruga je v preteklem letu vložila vsa razpoložljiva finančna sredstva za popravila, za manjkajoča sredstva pa se je društvo obrnilo po pomoč na OLO Kočevje.

Predavanje ljudske univerze

Ljudska univerza v Kočevju je priredila v letošnji sezoni že vrsto uspešnih predavanj, katere so bila na splošno dobro obiskana. Prvo predavanje v tej sezoni je bilo v mesecu novembru 1956 v Kočevju, kjer je pred 400 poslušalci predaval tov. Bravničar. O aktualnih znanjih političnih vprašanjih. Nato je bilo predavanje v Stari cerkvi, kjer je profesor Leban predaval »O problemih Sredozemlja«.

Poslušalcev je bilo 80. Isto predavanje je priredila Ljudska univerza tudi v Kočevski Reki, katerega se je udeležilo 250 ljudi. Kmalu nato je bilo v Kočevski Reki predavanje »O spolni vzgoji«. Predaval je dr. Hübscher pred 60 poslušalci. V začetku decembra je imel tov. Ožbolt Tone v Oslinici predavanje pred 50 poslušalci »O zakonodaji gozdov«. Istega dne je bilo predavanje tudi v Papežih tov. Janšeta »O domači predelavi mleka«, kateremu je prisostvovalo 28 ljudi. Na predavanju, ki ga je imel v Kočevju dr. Savnik »O kraškem podzemlju« je bilo 300 poslušalcev.

Isto predavanje je imel dr. Savnik kasneje v Mozlju pred 60 ljudmi. Predavanja »O spolni vzgoji« so imeli tudi v Stari cerkvi. Navzgočih je bilo 50 ljudi. V začetku januarja je bilo v Kočevju predavanje tov. Kunoverja s temo »Pogled v vesoljstvo«, kateremu je prisostvovalo 300 ljudi, v Kočevski Reki pa je bilo isti dan predavanje prof. Lebana »O polarnih pokrajinah«, v Mozlju pa predavanje »O aktualnih političnih vprašanjih«. Predaval je inž. Mikoš pred 50 poslušalci. Zadnje predavanje je bilo pred kratkim v Kočevju »O problematiki afriškega sredozemlja«. Predaval je profesor Leban. Predavanja se je udeležilo 70 ljudi.

V drugi polovici februarja bo Ljudska univerza priredila v Kočevju predavanje »O nastanku in razvoju živih bitij«. Do konca sezone, to je do konca maja, bodo zanimiva in poučna predavanja v Livoldu, Mozlju, Fari, Kočevski Reki, Stari cerkvi in seveda v Kočevju.

Za dobro voljo

Če se tiskarski škrat poigra. Zamislite si, da ste postali oče. Se preden pa ste to postali, ste si srčno želeli, da bi bilo vaše prvorojeno moškega spola. Zgodilo pa se je obratno; namesto fanta je prišlo deklica na svet. Malo ste bili nejevoljni, potem pa ste se vdali v usodo. Stvar bi bila v redu, če ne bi kmalu zatem pisalo v lokalnem časopisu, da je vaša žena rodila fantka. Tako se vsa stvar komplicira, ko pridejo znanci in vam čestitajo k rojstvu sina, vi nesrečnež pa zamaž trditve, da je vaš otrok deklica in ne deček, kakor piše v časopisu in da je dal matični urad napačne podatke, ali pa je morda tiskarski škrat spremenil deklico v dečka. Naj bo eno ali drugo: Vam je le žal, da to pot ni bilo tako, kakor je pisalo v časopisu.

Opomba: Vsaka podobnost s starši P. iz Kompolj je lahko samo slučajna.

»Ali si slišal Janez, da dobimo v Kočevju Non-stop trgovino?« »Seveda«, odgovori Janez. »Vendar to po mojem ne bo koristna zadeva, ker bo odslej moja stara še več denarja znesla v štacuno.«

»Kako je kaj z razvojem turizma v vašem kraju, špela?« »Eh, Mica. Za turizem nisem redu.

prav nič navdušena. Moj stari že sedaj šlija za babnicami iz našega kraja. Kaj bi pa bilo z njim, če bi prihajale k nam še turistke?«

Katra: Vidiš, Jera, osem pamžev si srečno rodila doma, zakaj pa sedaj z devetimi rineš v porodnišnico?

Jera: Ali si pametna! V porodnišnici je vse zastoj, ker vse stroške plača občina. Zakaj ne bi šla potem tja roditi?

Tomaž: Ali si bral, koliko denarcev smo v našem kraju potrošili za alkohol in sladko travco?

Sime: Seveda sem bral! Tisto pa niso zapisali, koliko naše stare zapravijo na kofetku in njuhanju tobaka.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Dostava pošte v Jurjevico

Na območju Ribniške doline je dosti vasi, organizacij ter osnovnih šol, ki prejajo pošto iz Ribnice. Še vedno pa se primeri, da pošta ne dostavlja svojih pošilk redno. Že večkrat smo se pritoževali zaradi nerednega dostavljanja pošte od strani uprave pošt v Ribnici in Kočevju, toda vedno nalezljivo na različne izgovore, največ na to, da se v prvi vrsti mora skrbeti za nemoteno delovanje pošte v trgu. Sedaj pa pogledimo, ali je lažje iz trga samega priti na pošto, kakor pa iz okoljskih vasi 5 do 6 km daleč. Tu niso samo zasebniki, pač pa razne ustanove, zadruga in organizacije. Naj prikazemo samo en primer, ki se je dogodil v KZ Jurjevica.

Iz OZZ Kočevje so sporočili, naj bi se določeni dan vršila obširnejša seja UO Kmetijske zadruge Jurjevica, katere se bo udeležil tudi zastopnik OZZ.

★

RUDARJI BODO UREDILI ŽELJNSKE JAME

Lepote željnskih jam so marsikomu od nas še neznane. Da se poveča zanimanje za obisk teh lepote kraškega podzemlja, bo organiziral rudnik Kočevje za Dan rudarjev (3. julija) velik izlet v te jame. Jame bodo ta dan pravilno razsvetljene in urejene za ogled. Nastopili bodo pevci, rudarska godba itd. Zoželeno bi bilo, da bi za popularnost kraških jam v željnsko poskrbelo tudi Turistično društvo Kočevje in se povezalo s »Svobodo« Rudnik. Zamisel rudarjev je vredna vse pozornosti in pohvale.

Zanimivosti iz znanosti in tehnike

Nekaj izumov domačih strokovnjakov

Neznan izumitelj iz Valjeva je iznašel sredstvo za pogozdovanje z zračnim avtomatskim orodjem. V Zemuniku je nekdo izdelal pisalni stroj, ki je tako prirejen, da je moči z njim pisati na karton ali na platnice knjig. Domači žični žerjav, ki ima nosilnost 1200 kg in s katerim je olajšano spravljeno lesa v dolino je delo inž. Kostanapfelna iz Ljubljane. Ta strokovnjak je izpopolnil tudi žičnico za potovanje gornikov in smučarjev na planine. Brata Uroš in Miloš Gulič iz Beograda sta izumila posebno napravo za čiščenje plinov v dimniku. Beogradska inženirka Glukovičeva pa je izdelala električni aparat, s katerim lahko uničujemo bilkam škodljive žuželke. Posebno napravo — centrifugalni ločilnik — je izumil inž. Marinkič. Napravo bodo s pridom uporabljali povsod tam, kjer bodo hoteli očistiti vodo črnih, umazanih delcev, katerih specifična teža je večja od specifične teže vode. Izumitelj pravi, da je zmogljivost ločilnika različna, pač odvisna od vrste materiala, pa tudi od primesi, ki so v vodi.

Projekcijski globus je izum profesorja Toneta Oblaka. S tem globusom lahko pri šolskem pouku ponazorjajo vse možne vrste kar-

Prošta ni prispela, vodstvo za druge ni o tem ničesar vedelo in je zvečer prišel zastopnik z avtom iz Kočevja na sejo ter zaman čakal na sejo. Lahko bi navedli še mnogo drugih sličnih primerov, ki niso redki na tem območju.

So tudi primeri, da hodi časopis po 4—5 dni iz Ribnice v Jurjevico, ki je 3 km oddaljena. Mnega sem, da bi morala pošta že enkrat slišati glas okoliškega ljudstva.

R. K.

Znamenitosti iz zgodovine Predgrada

Vsak kraj ima svojo zgodovino, tako tudi Predgrad ob Kolpi. Pa napišimo nekaj o njej. Predgrad je še danes največji kraj v Poljanski dolini. Do leta 1853 se je Predgrad štel kot majhno, starinsko mesto, v katerem je bilo središče kulture in gospodarstva te doline.

Pred 103 leti je bilo v Predgradu sodišče, davkarija, lekarna, zdravnik in gozdni urad. Vsi ti uradi so imeli prostore v bivšem Knezovem gradu, kjer je sedaj združni dom.

Še danes stoji, kot spomin preteklosti, pred združnim domom sramotilni kamen, na katerega so privezovali kaznjence. V tako imenovani »Gaugovi gorici« vidite še danes sledove »gaug« (vislice), kamor so obešali obsojence na smrt. Zadnji sodnik je bil Izetič. Znana je njegova krilatica: »Poljane, Poljane, počejni so vas centralisti prodali v Črnomelj.« Bliznji Kočevrji so rekli Predgradu Pelariš. Pred Predgradom so še danes sle-

PEVSKI ZBOR V SODRAŽICI

Pred kratkim je bil v Sodražici ustanovljen moški pevski zbor, ki deluje v okviru kulturno umetniškega društva »Vinko Levstik«. Pevska tradicija je v Sodražici že stara in že dalj časa se je čutila potreba po ustanovitvi pevskega zbora. Pevci sedaj pridno vadijo. Pričakujejo tudi, da se bo njihovu zboru priključilo še več pevcev — fantov in mož. Zavedati se moramo, da je bilo lepo petje pri ljudeh vedno v časih in prav tako je še sedaj.

J. Š.

Osnovna šola Sušje

Uspehi osnovne šole v Sušju

V nedeljo 17. febr. je imel šolski odbor pri osnovni šoli Sušje sejo. Na seji so med drugim obravnavali realizacijo šolskega proračuna za leto 1956. Šolske uspehe za prvo polletje in drugo. Šola je lani nabavila za 90.000 din raznih učnih pripomočkov, med njimi tudi projekcijski aparat za skoptično prikazovanje slik. Za šolska učila je poleg KZ in ObLO Ribnica prispevala večjo denarno pomoč tudi KZ Sodražica.

Šolski uspehi v prvem polletju so bili najboljši v občini Ribnica. Omeniti pa je treba, da je pose-

ŠOLA ZA DOMAČO OBRT V ORTNEKU?

Pri Okrajni združni zvezi že dalj časa razmišljajo o tem, da bi se v Ortneku ustanovila stalna šola za domačo obrt. Ortnek bi bil za tako šolo najprimernejši kraj. Predhodno pa bi bilo treba rešiti še vprašanje kadra, ki bi poučeval na tej šoli, in finančnih sredstev za nabavo potrebnih naprav in strojev. V šoli bi bil teoretični in praktični pouk. Vsekakor nam je taka šola zelo potrebna.

Poklicna svetovalnica Šole s praktičnim poukom

(Nadaljevanje)

Industrijska puškarska šola Kranj, šola traja 3 leta, pogoj za sprejem: 4 razr. gimnazije; za poklice: graver, kopitar, puškar. Ženske so primerne za graverje. Možnosti za zaposlitev so velike, posebno kot finomehaniki, orožarji in orodjarji pri vojnih podjetjih. Šola ima internat.

Industrijska rudarska šola Trbovlje, 3 leta, za poklice: rudar, kopač in električar (za rudniške naprave). Absolventi imajo po praksi možnost vpisa na Nadzorniško rudarsko šolo v Ljubljani, ki je celodnevna in traja 2 leti. Absolventi te šole so rudarski nadzorniki. Možnosti zaposlitve so dobre. Šola ima svoj internat.

Industrijska rudarska šola Za gorje ob Savi, 3 leta, za poklice: kopač premoga in ključavničar. Absolventi so zaposleni kot kvalificirani kopači in ključavničarji v rudnikih. Možnosti napredovanja — velja isto kot za šolo v Trbovljah. Rudarski poklic za ženske ni primeren. Šola ima svoj internat.

Industrijska šola Idrija, 3 leta, za poklice: kopač rude. Absolventi

so zaposleni kot kopači, kvalificirani delavci v rudniku živega srebra v Idriji. Možnosti napredovanja: isto kot pri kopaču premoga. Poklice za ženske ni primeren.

Elektrogospodarska šola, Maribor-Tezno, 3 leta. Predizobrazba: 4 razredi gimnazije, za poklice: elektroinstalater, elektromehaničar, obratni električar. Možnosti napredovanja: Po enoletni praksi lahko absolventi prestopijo na Mojsirsko šolo pri Tehnični srednji šoli v Ljubljani ali pa po predpisani praksi opravijo izpit za visokokvalificiranega delavca. Možnosti za zaposlitev so ugodne. Poklice za ženske ni primeren. Šola ima svoj internat.

Elektrogospodarska šola Cerklje, 3 leta. Predizobrazba: 4 razrede gimnazije. Šola izučuje: obratne električarje in kvalificirane delavce, ki so zaposleni v električnih in razdelilnih podjetjih elektroenergetske skupnosti. Napredovanje: isto kot za podobno šolo v Mariboru. Za ženske je primerno le fino elektromehanično delo (številci, instrumenti). Možnosti za zaposlitev je dovolj, ker obratnih električarjev primanjkuje. Šola ima internat.

Šola za telegrafsko telefonsko mehaniko v Ljubljani, 3 leta. Predizobrazba: 4 razredi gimnazije, za poklice telegrafsko telefonski mehanik (šibki tok). Absolventi so zaposleni pri telegrafsko telefonskih napravah, telefonskih centralah, visokofrekvenčnih telefonskih napravah, radio napravah. Šola ima svoj internat. Sprejema samo

moške. Pogoj: učenci morajo imeti veselje za fiziko in biti dobri računarji. Možnosti za zaposlitev so zelo velike.

Šola za voznike motornih vozil, Ljubljana, 1 leto, za poklice: sofer. Šola ima internat. Pogoj: starost najmanj 20 let. Samo za moške.

Industrijska šola kemične stroke Ruše, 3 leta. Predizobrazba: 4 razredi gimnazije ali 8 razredov osemletke. Poklic: kemolaborant za industrijske ali druge laboratorije in kvalificirane delavce za pomoč obratnim inženirjem v obratih, ki so v neposredni zvezi s kemičnim laboratorijem. Poklic je zelo primeren za ženske. Šola ima internat. Po tem kadru je veliko povpraševanje.

Industrijska gumarska šola »Sava«, Kranj, 3 leta, za poklic gumar — izdelovanje vseh vrst gumarskih proizvodov. Po praksi in predpisanih izpitih lahko postanejo absolventi visokokvalificirani delavci. Poklic je primeren tudi za ženske v razmerju 30 odst. žensk : 70 odst. moških. Šola ima internat. Po šoli dobijo vsi zaposlitve v tovarni »Sava«.

Industrijska papirniška šola Vevče, 3 leta, izučuje kvalificirane delavce za papirniško stroko. Zaradi fizičnega napora, velike vlage in nočnega dela poklic za ženske ni priporočljiv. Možnosti za zaposlitev: v tovarnah papirja.

Industrijska steklarska šola Rogaska Slatina, 3 leta, za poklice: steklopihač, steklograver, busilec stekla, slikar na steklo, talilničar stekla.

NOVICE

ZVEDELI SMO

Fabjan Franc, čevljar iz Predgrada je bil dne 11. febr. v gostilni Majerle v Starem trgu. Že precej okajen je šel okrog 17. ure skozi zadnja vrata v stranišče. Ko se je vračal, mu je na koncu stopnice spodletelo, tako da je omahnil čez ograjo v globino kakih 2 m na betonska tla. Imel je močan pretres možganov in notranje krvavitve in je naslednjega dne umrl. Gostilno Majerle bi ob tej priliki opozorili, da ograjo na kritičnem mestu tako uredijo, da ne bo več prišlo do take nesreče.

V sobi Doma onemoglih v Ponikvah so skupaj prebivali trije oskrbovanci. Eden od teh Ciril Majer se je v bližnji gostilni v Ponikvah napil. Ko se je vrnil v svojo sobo je začel kričati, da mu je nekdo vzel denar. Gluhonemi stanovalec se mu je smejal, ker pač ni slišal zakaj kriči. Ta se je ujezil in prijel gluhonemega za vrat in ga vlekel po sobi, da bi ga vrget čez vrata. Pri tem je padel in si zlomil nogo v kolku.

VIDELI SMO

Gradbeno podjetje »Zidar« Kočevje je začelo te dni s pripravljalnimi deli za gradnjo novega upravnega prostora NB Kočevje. Upravnega poslopja bo dvonadstropno, dolgo 27 m, široko pa 11,5 m. Zadaj za to zgradbo bo stanovanjska stavba, dolga 15 m, široka pa 9 m, imela bo pa tri nadstropja. Če bo vreme ugodno, bodo začeli z gradbenimi deli že v marcu.

OPAZILI SMO

V bližnji kino dvorane čaka kot kup nesreče že nekaj let začeta gradnja, ki je obstala v prvi fazi dela. Ali se bo našel mecen, da bo zgradbo postavil do vrha?

Pravi raj za žabe je del prostora ob cesti, ki vodi proti osnovni šoli. Ubogi stanovaleci, če bo kakšen od njih v nočnih urah s svojim nosom okusil lepoto teh mlakuž. Ali se ne bi dale te mlakuže nekako odstraniti?

Cemu je razstavljena za stavbo Zobne ambulante v Kočevju stara straniščna školjka, pa res ne vemo. Mogoče bodo vedeli ne lastniki in jo spravili tja, kamor spada.

KOČEVJE SO OBISKALI

V hotelu Pugled so imeli v zadnjih dneh visokega gosta. Član Zveznega Izvršnega sveta tov. Ivan Maček-Matija se je ob priliki obiska v Kočevju ogledal tudi v hotelu. Ravno te dni pa so v gosteh znani dolenski šahisti. V prostorih hotela bo šahovski turnir za prvenstvo Dolenske. Tako ima hotel v gosteh poleg kočevskih šahistov še naslednje šahiste: Ivana Köblerja, Borisa Klemenca in Toneta Malerica iz Črnomlja, Mitjo Sila, Ferda Avseca in Alojza Bartolja iz Novega mesta ter Milana Kovšeka iz Ivančne gorice.

NEKAJ O ELEKTRIKI

Cestna napeljava elektrike na Mahovniku, na Rudniku in Podgorski ulici bo urejena, čim bodo položili v mestu nove kable, ker stojičji ne vzdržijo več sedanje obremenitve.

Pa še nekaj besed o obvezni nabavi števec (za tiste pač, ki ga do sedaj še niso imeli) za elektriko. Vsak, kdor ima elektriko, mora imeti tudi električni števec. Tako govori republiška uredba iz leta 1955. Tu beremo, da mora vsak odjemalec elektrike imeti števec do 31. marca 1957. Elektro Kočevje bo omogočilo nabavo števec delavcem na odplačilo.

DOMAČA POVEST

57

Večji del ljudi je pobegnilo v cerkev in na obzidano pokopališče, nekoliko v bližnjo hosto. Veliko pa so jih Turki posekali. Menihi, ženske, otroci in starci so šli v cerkev, moške pa so se zbrali za zidom in sklenili braniti se do zadnjega diha. Tu je pograbil vsak, kar mu je bilo pri roki, bodisi iz železa ali lesa izdelano orodje ali kol. Drugi so pobirali kamenje in ga metali na Turke.

58

V majhni krdelih pritiskajo Turki na tabo. Ali kmetje so vedeli, da jim milosti ni pričakovati, zato so se hrabro branili za zida pa so prosti možaki vhteli različno orožje, ta svečnik, onj drog. En sam mož je bil, ki je imel vojno orožje, ki je bil izurjen v boju. Janez iz Mačerolca je bil edini plemenitaš, ki je ostal pri ljudstvu. Ta je učil, kako naj se bijejo, bil je vedno tam, kjer je bilo najhuje.

59

Ze so najpogumnejši Turki plezali po zidu. Iz oči v oči, pest proti pesti se spopadajo. Zunaj so se bliskale krive sablje, izza zida pa so prosti možaki vhteli različno orožje, ta svečnik, onj drog. En sam mož je bil, ki je imel vojno orožje, ki je bil izurjen v boju. Janez iz Mačerolca je bil edini plemenitaš, ki je ostal pri ljudstvu. Ta je učil, kako naj se bijejo, bil je vedno tam, kjer je bilo najhuje.

60

Na severni strani tik obzidja je rastle lipa. Predzren janičar spleza med njene veje, njegova strela je zadela nekaterega borilca za zidom. Janičarju je še veliko drugih splezalo na pomoč. Krive sablje in ostrti handžerji so delali zmedo med branilci. Kmetje se jamejo razmišljati. Ze so Turki viseli na zidu, že je še samo Janez Mačerol z majhnim krdelom neustrašljivih mož težko branil to stran obzidja.